

Elfizetési árak:

Egész évre 10.— Ft
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy óra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE

**Szerkesztőség és
kiadóhivatal:**

Főpiac, a város-
házal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábon pető
sorokint 5 krajával
számítanak.

Nagypénteken.

Debreczen, márczius 30.

Tizenkilenc századdal ezelőtt a távol keleten egy Istenember született. Nem királyi palota bibora közt látott napvilágot, hanem jászolbölcsőben nyílt ajka első mosolyra. — Majd felnövekedvén, csodálatos igazságokra kezdte tanítani az embereket, kik részint hívó lélekkel, részint hitetlen szívvel hallgatták őt. Uj tant hirdetett, a *szerelem* tanát, mely az ő korában elszállt az emberek lelkéből. Szeretetet és lemondást kívánt s tanításának meggyőző erőt adott azon kijelentésével: *Ki fed meg engem a bűnről?* Tanítását szent életét csodák kísérték s bár eszméit nem tudták felfogni, láng eszének hatalma, szívének jósága és angyali türelme hívókat szerzett neki és eszméinek.

Az igazság azonban akkor sem tetszett millióknak. Összeesküdtek tehát, hogy eloltják a *világot*. Keresztre szegezték az *Igazságot*. A világ megváltója elhervadt a kereszten, de eszméit már akkor szétvitték. Az Istenben meghalt az ember, de főséges tanai az emberiség közkinésévé lettek. Ezen eszmék behatása folytán átalakult a világ s megifjodott az emberiség. A szeretet betöltötte a szíveket, a pogány oltárok leomlottak, az ősi áldozatok füstjét elragadta az új kor szelleme az új, magasztos, eddig ismeretlen nézetek gyökeret vertek az emberek lelkében, a sötétség a keresztyénség napjának feljöttével oszladozni kezdett, a lelkek felszabadultak az őket eddig fogvatartott babonás nézetek alól, az emberiség méltóságának öntudatára jutott és a szeretet trónt emelt az emberek szívében.

A Mester meghalt a kereszten. Jutalma, mert jó volt a halál, a keresztté kínos halála lett. Beteljesedett! Ez a megnyugtató szózat lebben el az Üdvözítő ajkairól, midőn a rettentő gyötrelmek között kimult. Beteljesedett! Mintha csak azt mondta volna: eleget éltem, mert eszméim termékeny talajba hullottak. Atyám akaratát teljesíttem. Uj világot gyújtottam az emberek lelkében s most igazságot halálommal pecsételtem meg. Megváltottam az emberiséget, szabad most már lelke, melylyel eget vagy poklot szerezhet, régi adósságát lefizettem s Atyám onnan a

magas mennyekből megboesát érdemeimért a megtévedt embernek!

És azóta, hogy te Megváltónk elvérzettél a kereszten, hányszor de hányszor feszítették meg az *igazságot*. — Megfeszítették, mint Téged, de nem tudták soha megölni, mint ahogy nem öltek meg Tégedet. Mert az igazság, olyan erős, mint a Te istenlelked, nem halhat meg soha. Ellehet némitani egy időre, de elhallgattatni végleg nem lehet soha. Kitér az a sirok mélyéből is, mint ahogy a Te lelked igazsága kibontotta harmadnapra sziklasirját. Gunyolhatja a világ az igazság látszólagos bukását épp úgy, mint ahogy a véredest szomjazó tömeg Téged gunyolt a keresztfán. Tagadhatják milliók az igazságot, mint ahogy megtagadták és tagadják sokan most is Istenségedet, de az *igazság* azért örökké ragyog, mint a Te *istenlelked* odafönn.

A keresztyénség eme legnagyobb ünnepén ne vegyüljön több keserűség irásunkba. Elmélkedjünk inkább arról a mélyseges szeretetről, mely önmagát adta értünk áldozatul. Ezen szeretet melegsége alatt lágyuljon meg szívünk s fogadjuk be az *igazságot* és ez igazgassa szívünket minden eselekedeteinkben. Ebbe az igazság által megszántott, a szeretet verőfénye alatt megújított szívbe vessük be a keresztyén erények magvait. Legyünk nemesek érzésben és gondolkodásban. Legyen a szívünk könyörületes a szegények iránt, jóságos a szenvedőkhöz, igazságos embertársaink iránt. — Csakis így leszünk hü, igaz tanítványai az Istenembernek, kinek halálát, melyet tengernyi szenvedések előztek meg — megsiraltjuk.

És Te Istenember, ki eszméid vértanuja lettél, taníts meg bennünket *szeretetre* és *igazságra*. E két erény legyen szövetségünk és dicsőségünk az élet zivatáros küzdelmeiben. Szent sirodnak kőlapjára borulva, zsoltárunk éneke hozzád száll kérve Téged Istenember:

Buzdits fel Uram lelkemet,
Hogy dicső fejedelmemet,
Kit míg a mérték be nem telt,
Sok szenvedés felszentelt:
Kisérjem a Golgotára
Hol *igazságod* oltára.
De a körül kegyelmednek
Jó illatai terjedjenek.

Konez Ákos.

— **Széll miniszterelnök Bécsben.** Széll Kálmán miniszterelnök ma diszmagyarban Jenő kir. hercegnél tisztelgett. A déli vonattal a miniszterelnök rátóti birtokára utazott és ott fogja eltölteni a husvét ünnepeket; a székes fővárosba csak a husvét utáni kedden fog visszatérni. Széll Kálmán miniszterelnök Bécsbe történt elutazása előtt Rátóton szent-gotthardi választóinak egy küldöttségét fogadta, a mely átnyújtotta neki a kerület megbízó levelét. Bezerédi István választási elnök, a küldöttség vezetője, ez alkalomból megleg szavakban tolmácsolta a kerület választóinak ragaszkodását Széll Kálmán iránt, a ki 31 évvel ezelőtt az ő mandátumukkal kezdte meg parlamenti pályáját. Széll Kálmán miniszterelnök hosszabb beszéddel válaszolt, a melyben leendő költői szavakban adott kifejezést a szent-gotthardi választó kerülettel való összetartozandóságának.

— **Harcz a Fülöp-szigeteken.** A Fülöp-szigeteken elkeveredettebb harc folyik, mint a milyen a kubaiak harca volt. A kubaiak tudták, hogy az egyre növekvő amerikai sereggel és az új szerkezetű amerikai fegyverrel szemben sokáig nem állhatnak meg, a filippiek pedig sok-sok vereségük után még mindig remélik, hogy győzni fognak. ez önt erőt beléjük s ez teszi oly hevesse küzdelmüket. Az amerikaiak a múlt péntek óta általános támaszó harcot indítottak, mert remélték, hogy a tagálokat így kiesalják nyílt ütközetre a mezőre s aztán ott tönkre teszik őket. De számításukban csalatkoztak, mert a tagálok nem hagyták el maloloszi főtáborukat. As utolsó napok csatározásai többnyire Manila közelében történtek és hogy tényleg győztek-e az amerikaiak a csatákban, mint a hogy a newyorki és washingtoni táviratok jelentik, ki fog tűnni a legközelebbi napokban, ha Otisz, az amerikai generaliszsimus elég erősnek fogja érezni magát arra, hogy a filippinók maloloszi főhadiszállását megtámadja. Ha ezt nem tudja megtenni, akkor az utolsó napokban megkezdett előnyomulás csak játék volt, a mely Luzon sziget hadiképét csöppet sem fogja megváltoztatni. Az amerikaiak, a kik tizenhétézer fónyi tűzérséggel és lovassággal mentek harezba, eddig csak azt érték el, hogy a tagálok a Manilatól északkeletre levő Póló várost és néhány erődöt kiürítettek s visszahúzódtak Maloloszba. A newyorki és washingtoni táviratok közt, a melyek az amerikaiak győzelméről adnak hírt, minedenesetre feltűnő, hogy szerintük az amerikaiak csak igen kevés embert vesztenek, a filippinókból pedig százan esnek el és mégis a filippinók mindig készek a harezra és állják a tüzelést. Az első döntő ütközet akkor lesz, ha Otisz tábornok meg meri Maloloszt támadni.

Gázzal főzés és gázzal fűtés.

A miniszterek előszobájában.

Budapest, márczius 30.

Egy jelentéktelennek látszó hír lett tegnapi közzétéve, mely annál több gondolkodni valót ad. Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter -- így szól a hír, -- néhány napra falura utazott. Nyár közepén ez nem igen tűnnék fel, de most mikor a fák még nem pompáznak levél díszben, a pacsirta nem száll örömekeelve a magasba, most joggal fel kell tűnni a kereskedelemügyi miniszter „kéjútazásának”. A hat hónapos sivárság, mely parlamentünkben uralkodott, számtalan aspiráncziót lekötve tartott, melyek most, hogy rendes viszonyok következtek be, tömegesen jelentkeznek. Számuk annál nagyobb, minél nagyobb lett a kormánypárt s minden újon belépő képviselőnek egész rajkérvényező lögg a kabátja szárnyán, a kik mindnyájan profitirozni akarnak valamit az új helyzettől. Az egész hivatalnoki hierarchiában is megakadtak az előléptetések az utolsó hat hónap alatt, úgy hogy most valóságos run van a miniszterek után. Hogy ez minő méreteket vesz, elképzelhetjük, ha megtudjuk, hogy a legcsekélyebb szolgai állás miatt, mely valahol betöltésre kerül, Isten tudja mily eszközökkel, a legbefolyásosabb, magasrangú urakat mozgósítják, nem is szólva a nőkről, kik e tekintetben még buzgóbbak.

Ehhez járul még, hogy a számtalan testület elengedhetetlennek tartja az új minisztereknél való tisztelegést, illetőleg küldöttségek által, hogy X. és Y. urak kezét foghassanak a kegyelmes urral s nevük az újságokba jusson. Hogy az ily alkalmaknál miért kell galandféreg-hosszúságú beszédekkel mondani s a minisztereket ily módon kényszeríteni, hogy mindennap több programbeszédet mondjanak, azt persze nem tudjuk magunknak megmagyarázni; de az ecsetelt tények valók s nem csoda, ha egy miniszter végre nem képes tovább kiállni és elmenekülni, el falura, hol az utak járhatatlanok s egy miniszternek is reménye van, hogy végre lélekzetet vehet s fel nem ismerve, normál ember lehet. Hosszu ideig természetesen nem maradhat távol egy miniszter a hivatalától; de több napi nyugalom után talán mégis ismét képes a rohamot egy darabig tűrni.

Meddig tart még ez így, azt belátni nem lehet s ezért legyen szabad megengedni magunknak azt a szerény kérdést, vajjon azok a különféle urak, a kiknek oly különféle fájdalmaik vannak, nem lennének kegyesek megengedni, hogy a miniszterek az országos ügyekkel is foglalkozhassanak, mert végre is első sorban ez a hivatásuk és magánügyek csak másodsorban jöhetnek figyelembe.

E perczben, midőn e sorokat írjuk, már hír érkezik, mely azt jelenti, hogy Hegedüs miniszter családjával együtt Konstantinápolyba utazik s ott szándékszik tölteni a husvéti ünnepeket. Mindegy, ez nem sokat változtat azon, amit mondtunk. És ha már egyszer kimondtuk, nem is vonjunk vissza. Talán lesz valami haszna, amennyiben bizonyos géne fog bekövetkezni, melyet sohasem szabad egészen figyelmen kívül hagyni.

A vidéki szini kritika.

Sok szó esik most a vidéki kritikáról azon a réven, hogy Zivuska Jenő pályanyertes szomorujátékát már egy év előtt előadták a debreczeni színházban. Gondolkozó, művelt hírlapírók kemény igazságokat vágnak a vidéki sajtó fejéhez, a mely fej nem tudja észrevenni az irodalmi becsü alktotást; nem csak elsuhan fölötte, de egyenesen lezáfolja annak értékét.

Tegyük föl, hogy így van. A fővárosi sajtó egy esetre hivatkozik: Zivuska Jenő darabjára, melyet a Tudományos Akadémia megkoszorozott. Ez a darab bár más formában, de színrekerült a debreczeni szinpadon és a debreczeni sajtó nem verte félre a harangot, hanem egyszerűen, minden entuziazmus nélkül azt írta, hogy a darab „komoly tehetségnek komoly tanulmányra valló munkája.” Egy év múltán új átdolgozásban a Tudományos Akadémia fölfedezi a darab értékét és megindul a cikkek áradata, a melyekből a guny nyilai röpködnek a vidéki sajtóra.

Mit tehet a bántalmazott sajtó?

Szerényen elismeri, hogy nincsenek Ambrus Zoltánjai, Alfái és hasonló kaliberű kritikussai.

De hiszen a vidéki hírlapíró ritkán bocsátkezhat a szép művészetek és iro-

dalmi alkotások részletes magyarázatába. A kötelességet már avval is teljesíti, ha felkölti, népszerűsíti és ápolja az érdeklődést a művészet és az irodalom iránt; hogy a szép érzékét művelje, vagy maga is alkosson valamit csak az olyan vidéki városban kívánhatjuk, amelynek a sajtója konsolidálni képes. És ez, valljuk meg, nem mindig a hírlapírók igrkezeten mulik. A szini kritika sem emelkedhet fővárosi színvonalra. A sokféle tárgy, a melylyel a vidéki hírlapíró foglalkozik, alig engedi meg, hogy tisztán egy irányban, mondjuk művészi irányban fejlődjen az érzeke.

Zivuska darabját sem méltathatták kellőképp és ezért csak a roszakarat, vagy a tájékozatlanság szólhatja meg a debreczeni sajtót.

Tudni kell, hogy a debreczeni szin-társulat *alapos huzásokkal* hozta színre Zivuska Jenő szomorujátékát. A lapok másnap azt konstatálták, hogy a darab szerkezete gyenge. A gondolatok bizony nem domborodtak ki, a rendező vörös czeruzája legyilkolta őket. Amit Debreczenben *Itélet* czimvel láttunk, az csak váza lehetett a *A becsületbíró* nak. Ha mégis észrevette a debreczeni sajtó, hogy komoly tehetség mutatkozott be, a mellett bizonyít, hogy minden vidékies volta dacára is, van érzeke az igazság és a jó dolog iránt.

Igazságtalan volna a vidéki sajtótól olyan szini bírálatot követelni, mely egy műnek, amelyet vidéki társulat, ha ambícióval is, de vázlatosan mutat be, azonnal meghatározza kvalitását s kimutassa szépségeit, amelyeket alkalmas sines a rövidített darabból megismerni.

Nem kicsinyelni, de buzdítani kell a vidéki sajtót. Csodálatos egyoldalúság a a fővárosi sajtótól, míg egy részről a vidéki kultúra és nemzeti művelődés fejlődése érdekében oly fontosnak tartja, hogy a vidéki szinészet minél hathatósabb támogatásban részesüljön, másrésztől nem veszi komolyan a vidéki kultúra egy másik nagyfontosságú tényezőjét, a vidéki sajtót, mert küzdelmében, esetleg kudarczaiban magára hagyja, fejlődésének föltételei nem érdeklők, ha mégis foglalkozik vele, rendszeren kiállhatatlan személy kultuszszal köti össze.

Mily nagyfontosságú kérdés, hogy vidéken mily képességgel irányítják a kö-

TÁRCZA.

Such is life:

Irtá: Christian Lornsen.

Melitta még végső szemlét tartott az ünnepi díszszel terített asztal felett; az ezüst és üveg között Maréchal Niel rózsák kandikáltak elő, kábító illattal töltve meg az ebédlő termet. Teljesen meg volt elégedve a terítéssel a szép Melitta s mielőtt elhagyta volna az ebédlőt, egy rózsá- és narancsvirág-csokor fölé hajolt s hosszasan, élvezettel szívta be a virágok bódító illatát. Azután, kissé dideregve, szorosabban vonta magára az értékes hermelin-gallért vállain s az ebédlővel szomszédos kis szalonba lépett. A hatalmas fali tükörben még egyszer szemlét tartott maga felett. Ez volt hát ő, Melitta grófné, a „bolondos Melitta”, mint a hogy a társaságban nevezték; — még szép volt, haja aranyos színekben tündökölt s a villamos-lámpák fénye még oly fiatalos tekintetet varázsolt a szemébe, a melyet a napsugár megvont tőle. Csak a szemek alatti látszottak már azok a kékes karikák s azok az alig észrevehető ránczocskák, meg az a rideg vonás a száj körül, mely csak néha tűnt el egy mosolyban.

Ez vagyok hát én és ez a csipkékbe, hermelin-grémbe burkolt teremés ma-

fogadja este szeretőjének menyasszonyát, annak a férfinak az aráját, aki megint gatta régi jó hírét, a kinek odadobta magát tiszta szerelemből, egy nagy, egy mély, egy igazi szenvedély mámorában.

Még alig hét hete, hogy ő ezeket az ajkakat, ezeket a szemeket örületes csókokkal borította; esküdözött, hogy sohasem fogja elhagyni, meg más efajta gyerekeséget és Melitta hitt neki, azt gondolta: még élete nyarát éli. És most, mikor azok a kis ránczok jelzik az ősz közeledtét, most látja, hogy a férfi tavaszt akart s mikor benne nem találta fel, mást keresett magának s azzal a mássikkal ma fog ide bevonulni, zeneszó és ünnepi pompa kíséretében. Az ő, a Melitta házába s neki, mint háziasszonynak mosolyogni, kedveskedni kell s nem szabad elárulni a szive fájdalmát. Mikor legjobban szeretett volna sirni elveszett boldogságáért, sértett hiúságból egy kicsit talán szerelemből. De hát olyan sok ideje nincs most erre gondolni; jönnek a vendégek, a szalonok megtelnek egyenruhákkal, rendjeles frakkokkal s vakító fehér vállakkal s valamennyien suttognak a háziasszonynak a fiatal K. gróffal való viszonyáról, a ki karján vezetve menyasszonyát, épen most köszönti Melittát. És Melitta mosolyog.

Es azután helyet foglal a társaság a pazarul terített asztalnál; zsongó beszéd tölti meg a termet, mindenütt poháresen-

gés. Melitta csak egy sűrű rózsafalon keresztül látja a férfi arcját, azt az arcot, melyet elborított esőkjával, a melyet az ő kizárólagos tulajdonának tekintett s melyre most ennek a kis, éretlen, a nevelőintézetből alig kiszabadult leánynak több joga van, mint neki. A férfi tekintetét, pedig Melitta úgy vágyódik szemébe tekinteni s csak most érzi igazán, mit veszt el benne. Mindent . . . mindent . . .

Es most felkel a férje: Siegfried az ő recsegő, parancsnoki hangján felköszönti a fiatal párt S a felköszöntőt a következő szavakkal végzi:

— A mi kedves Manfréd barátunk, a mi boldog házasságunkon okulva, — itt lehajolt s kezét csókolt a mellette ülő Melittának — határozta el, hogy odahagyja az agglégénységet. Adja Isten, hogy házassága ugyanolyan boldog legyen, mint a miénk!

Erdekes megfigyelni, milyen hatást gyakorolnak a vendégekre a háziur szavai. S. gróf a fiatal F. bárónénak a fülébe sugja:

— És csalja meg a jó Manfrédet ugyanugy a felesége, mint téged, kedves Siegfried, ate Melittád!

S a kis báróné elpirul és sokat mondóan mosolyog. M. herczegnő pedig így suttog szomszédjával, D. gróffal, az öreg tábornokkal: „A mi kedves Siegfriedünk

gyarazatába. teljesíti, ha az érdeklő- alom iránt; vagy maga olyan vidéki nek a sajtója uk meg, nem én mulik. A fővárosi szín- melylyel a alig engedi an, mondjuk érzéke. méltathatták akarát, vagy meg a deb-

eczeni szln- hozta színre át. A lapok egy a darab atok bizony dező vörös amit Debren- nk, az csak ró nak. Ha sajtó, hogy be, a mel- dékies volta ság és a jó

éki sajtótól i, mely egy t, ha ambi- be, azonnal utassa szép- s a rövidített

ítani kell a oldalúság a 7 részről a velődés fej- nak tartja, aathatósabb részről nem a egy másik vidéki sajtót, udarezaiban áltételei nem k vele, ren- kultuszszal

rdés, hogy ritják a kö-

zsafalon ke- az arcot, melyet az tekintett s tlen, a ne- leánynak férfi kerüli y vágyódik t érzi iga- ndent . . .

Siegfried az felköszönti következő

barátunk, ulva, — itt mellette ülő hogy oda- Adja Isten, boldog le-

ven hatást iur szavai. k a fülébe

Manfrédet ed, kedves

okat mon- pedig így ul, az öreg egfriedünk

zönség műzslését. Nem akarom, hogy félreértsenek. Vidéken nincs művészet, ha van is, bizony csak fehér holló. De van már olyan színészetünk, mely jó uton halad és néha figyelemreméltó dolgokat produkál. Egy-egy vidéki város művelődésének szempontjából fontos, milyen módon képes konstatálni a sajtó, hogy a művészet czégére alatt milyen csemegével traktálják a t. publikumot akár a színházban, akár a helyi irodalmi körben, vagy a hangverseny-terekben. Vidéken, ahol oly közvetlen és mindennapi az érintkezés, természetesen szórmentében kell bánni mindennel. Az igazság gyakran sért, a kivel naponkint találkozzunk, arról nem irhatjuk meg az igazat. Ha X. urat dícsérjük, nem hallgathatunk el Y. urról, aki úgy lehet, ha gyenge legény is a színpadon, de a társadalomban agilis és egész légió ellenséget képes toborzani. E kevésbé komoly érveknél komolyabb érv a vidéki hírlapíró helyzete mely teljesen különbözik a fővárosiétól.

A vidéki hírlapíró (egy, két, vagy boldogabb esetben három ember) naponkint ír vezérezikket, második cikket, gondoskodik tárczáról, csarnokról, végzi a korrektor lelket ölt munkáját, érintkezik a közönséggel, bejárja a hivatalokat, végighallgatja a közigazgatási, egyházi és egyleti gyűléseket, ül a törvényszéknél, a színházban, végigtánczolja a farsangot, megjelen minden eseménynél és ha ráér, alszik is, ha ugyan van olyan boldog ember, hogy még aludni tud. Ilyen hajsza életben, ha a vidéki érzékenykedés beleköt egy szóba, kész a párbaj. A vidéki hírlapíró rendszeren nem tud vivni és összevagdaltatik.

Előbb kórházba, majd államfogházba kerül, szerencsére az adások börtönét már eltörölték, mert a párbaj pénzbe kerül és a becsületes vidéki hírlapíró lebonyolítja a lovagias ügyeit, ha mindjárt a föld alól is szerez pénzt.

E kívül többé-kevésbé belemerül a városa társadalmának életébe. A városrendezés, a esatornázás, egy-egy középület, vagy intézmény létesítése alkalmával föltétlenül megismerkedik a városi társadalom vezető elemének egész érdek-hálózatával és Bismarck legyen, ha mindenkor

diplomata létére mégis csak nagyon naiv!

A spanyol attaché pedig, a másik szomszédja, a ki meghallotta az utolsó szavakat így szól: „Kegyelmes asszonyom, talán hallotta is már R. grófné legujabb bon mot-ját. Der gehörnte Siegfried, még az udvarnál is így nevezik állítólag.“ Es mialatt a háziur tovább élte a jegyes párt, a szellemes grófné bon mot-ja eljut az összes vendégekhez s jóízűeket kacagnak.

A szép S. asszony részvétellel meséli szomszédjának: „Igazán csodálatos a szegény Melittát s hiába, mégis már passée az ő ifjusága s mikor a szép fiatal menyasszonyt látja... A szemlélők számára a helyet elég mulatságos. Mondhatom önnek, bár Melitta barátnóm, hogy olyan dolgot beszélhetnék el, de olyanokat... egyszerűval incroyable!“ S azt a hihetetlen valamit susogva mendja el a széles legyező mögé bujva.

Melitta pedig ezalatt büszkén ült ott, miként egy királynő s alig várja a toaszt, az ebéd. s az egész kínos estély végét. S most még a zenekar rázendít, véget érni nem akaró éljenzés poháresen- gés, széktologatás stb. s az ebéd végeztével kézszorítás és kézsókolás.

Manfréd ajkaihoz emeli Melitta finom, keskeny kezét s az asszony rózsás körmeit belevágja a férfi husába, hogy fájdalmat okozzon neki. S e mellett pihegve

eltalálja, hogy mennyit illik elhallgatni és mennyit szabad, sőt kell megírnia.

Ugyanaz a hírlapíró, akinek az egyéniségét annyira meghűrezolja a pályája, miután keresztülgázolt a szeme még egy sereg korrekturán, többnyire elkésve, bebotorkál a színházba. Fáradtan végignézi a vidéki előadást, a melytől még alig lett tudós valaki. Valamely este aztán megtudja, hogy eredeti darab adódik. Itt először. Ki írta? Mi a tárgya? Senkisémet tudja. Főpróbán nem jelen meg. Hiszen éppen a főpróba idején riportot végez a városházán, a megyeházán, vagy a törvényszéknél.

A függöny felgördül. Mikor a vidéki hírlapíró már pihenni szeretne, akkor kezdődik a vidéki színész élete.

Másnap a közönség nézi a lapot. Benne kell lenni mindennek. A mi a város egyik végétől a másik végéig történik Benne a gyilkosságnak, a közgyűlésnek, koncertnek, bálnak és talán ugyanazon toll, mely ez eseményekről beszámol, kifejti nézetét a legujabb irodalmi eseményről. Akár mily röviden is tájékoztat, de valamelyes nézetet nyilvánítania kell, mert a „se hideg, se meleg“ irások a lapot megbuktatják. A vidéki lap nem lavirozhat. 30,000 előfizető nem szólal fel, de 500 előfizető követel, megszólít az utcán, fölkeres telefonon és levéllel, figyelmetlenség esetén az új évnegyedkor elvesztél számára.

Ily körülmények között ne méltóztassanak oly szigoruan felróni, ha irodalmi nézeteink némileg eikalandoznak a Magyar Tudományos Akadémia tagjainak finomultabb nézeteitől. Mégis akadt nem egy, a ki kitalált a labirintusból, de nem kiesinyelte azért a vidéki hírlapíró pályáját, mint tette azt a Pesti Naplóban az a színész, akinek elzéljárt annyi jó akarattal mozdította elő a debreczeni sajtó, melyet, valószínűleg, hálából, kisebbiteni akart.

Ujlaki Antal.

Előfizetési felhívás.

Az új évnegyed közeledtével felkérjük olvasóinkat arra, hogy az előfizetést megújítatni kegyeskedjenek.

Lapunk a régi marad. Huszonhat év óta küzdünk a liberalizmus zászlója alatt kitartással abban a meggyőződésben, hogy csak ez teheti nagygyá és erőssé e viharlátott nemzetet.

Az élénk tűzött iránytól nem tértünk le egy pillanatra sem. Az idők változtak, új eszmék termettek, a mi álláspontunk azonban nem változott.

A jövőben is arra fogunk törekedni, hogy lapunk hűséges organuma legyen az igazi szabadelvűségnek.

Igyekezünk legjobb meggyőződésünk szerint *igazat* írni, jól tudva, hogy a sajtó csak akkor számíthat a gondolkodó olvasók elismerésére és pártolására, ha az az igazság vezeti azt a tollat, mely a *közvélemény szolgátaban áll.*

Szenzációt nem hajhászunk, ez nem kenyerünk. Érdekesen fogunk ugyan írni, de nem leszünk soha előmozdítói azon irányoknak, mely az ujságolvasók lelkét izetlen szenzációkkal akarja meghódítani.

Büszkék vagyunk arra, hogy lapunk kedvelt közlönye azon közönségnek, mely csak a nemes hangot szereti a közéletben és sajtóban egyaránt. Igyekezünk a jövőben is méltók lenni a bizalomra. Ez a bizalom lesz fáradozásunk legszebb jutalma.

Lapunk minden rovatát érdekesen állítjuk egybe. Kiadóhivatalunk nagy áldozatokkal külön szerkesztőséget tart fenn *Budapesten*, hogy olvasóközönségünket, naponkint friss érdekes táviratokkal láthassa el.

Nem ígérünk többet, mint a mennyit adhatunk, de a mit ígérünk, azt igazán megadjuk.

Kiadó és laptulajdonos:

A Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: **Konez Ákos.**

suttogja: „Gyere a téli kertbe, beszélni valóm van veled.“ A férfi pedig mit sem szól, csak egy igenlő fejbólintással jelzi, hogy megértette.

S most ott áll a pálmák alatt; vére hevesen lüktet, a tánczteremből egy valczér hangjai verődnek füléhez, a kis kedélyes fülkében és zugokban bizalmas csoportok verődtek össze s a levegőt megtölti a puder és parfüm illata. Melitta leroskad egy divánra, mely elrejtve a pálmák alatt, menedéket nyújt neki a sok szem elől.

A kis, esőrgedező szökőkút felől jóltevő, hűs szellő lengedez felé. „Oh jer hát, jer, jer!“ Es most, most sarkantyupengés hallatszik s ott áll előtte a férfi szép, karesu alakja s finom fehér keze az egyenruha gallérját igazgatja, mintha szorítaná.

Es most beszélni kezd az asszony, lihegve, hevesen: „Oh te, te miért tetted ezt? Nem szerettük egymást mindenkifelett? S most már nem voltam sem elég szép, sem elég fiatal a számodra? S le ráztál magadról mint egy utcai leányt? Lehet, hogy nem voltam jobb egy ilyennél, — de akkor annak is te voltál az oka, te csábítottál el engem, a tapasztalt, engem, a szerelmet nem ismerő nőt. Hát véd magad? Hallgatsz, elsápadsz? Oh, megtörted minden büszkeségemet, lelkem vágyódik utánad, testem esőkjaid után eped, semmi sem vagyok

többé nélküled. Kérlek, könyörgök, maradj mellettem, idézzük vissza a multat, térj vissza hozzám, hozzám, a kinek azt esküdted, hogy szeretsz!“

Itt félbeszakítja a férfi: „Az Istenért Melitta, ön őrzöng, beszéljen halkabban, hiszen még kompromittál engem, eh, akartam mondani, minket és hogy ha így folytatja — —“

Nem beszélhet tovább: az asszony egy gyors mozdulattal felegyenesedett s egy jól czélt ütést mért arcába.

— Te nyomorult! Nyomorult! Es a férfi összeveri bokáját, meghajtja magát: „Grófné!“ így szól s azután nyugodtan, büszkén, mintha mi se történt volna, megy át a tánczterembe.

Vége, vége mindennek! Szerelmi álomnak, ifjúkori boldogságnak, vége. Ma üli szerelmének s ifjuságának halotti torát, kaczagás, vidámság és tánczene közepette. Vége! S erélyes kézzel törli le a könyveket az arczáról. Azután a parányi arany szelencéből berizporozza újra, még egy pillantást vet a velencei tükörbe, egy nagyot sóhajt, melylyel mintha az összes terhet lerázta volna magáról s azután elvegyül a tánczolók közé. Már ott lejt egy deli tánczos karján s a legvidámabb valamennyi között — such is life, nyeli az élet!

Fordította: **Circulus.**

Irodalom és művészet.

* **Német költemény Debreczenről.** A Kisfaludy Társaság tegnapi ülésén Kozma Andor szabadságharcunk német költőjét a nálunk kevésbé ismert Hartmann Mórinczot mutatta be, hat költeményének valóban sikerült fordításában.

Hartmann Mórincz osztrákellenes nagy német költő és szabadsághős 1848/49-ben a frankfurti parlament tagja, a magyar szabadságharcot távolból is határtalan lelkesedéssel kísérte s arról egy kötet szebbnél-szebb verset írt s adott ki Frankfurtban 1849-ben, Reimechronik des Pfaffen Mauritius cím alatt. Hartmann sokat üldözte az osztrák zsarnokság. 1848-ban egyike volt a frankfurti parlament három küldöttjének, a ki Bécsbe ment, hogy éléssze ott a nagy németirányú forradalmi buzgalmat.

Egyik társát, Blum Róbertet, ki is végezték itt a régi rend zsoldosai. Ő szerencsésen elmenekült. Sok emigrálás után végre 1872-ben Bécsben telepedett meg, mint a „Neue Freue Presse” szerkesztője, de mihamar meg is halt. A versek közül Kozma Andor a maga fordításában hatot mutat be a Kisfaludy-társaság mai gyűlésén. Ezek címe: Kelet népe, Verbunk, Gergey, A bécsi diákok, A 150 huszár és Debreczen. E szonett formában írt utolsót Kozma Andor fordításában itt adjuk:

Debreczen.

Ős Debreczen őrt áll a pusztá-mélyen,
Mint a derék hazafiságnak vára.
Mondják, hogy innen ki a zöld határra
Naponkint mintegy ezer eke mégyen.

Itt bő magöntő termés hogyne legyen!
Kalásztengernek be se látni végét —
És Debreczen hatalmát s dióségét,
Azt zengi a pacsipta is az égen.

Te vagy, óh város, a magyar nép tükre!
Az is ezer ekével tőr talajt,
S nemes magot hint fölhasadt rögökre.

Ezért virul föl ott a népszabadság . . .
Röpítsük édig róla föl a dalt,
Magyar dicsétől zengjen a magasság!

Gyászrovat.

† **Elhunyt urnó.** Részvétellel vettük a következő gyászjelentést: Fájdalomtól le-sujtva jelentjük a legjobb és leghűbb nőnek, anyának, leánynak és testvérnek Kovács Lajosné szül. Matolesy Erzsébet asszonynak életének 46 ik, boldog házasságának 27-ik évében ez evi márczius hó 29-én éjfél után fél 1 órakor, hosszabb szenvedés után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hült tetemeit a Rákóczi-utczai 37. számú háztól 1899. évi márczius hó 31-én, d. u. 3 órakor a nagytemplomban tartandó rövid ima után fogjuk a hatvan utczai temetőben elhunyt gyermekei mellé nyugalomra letenni. E végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat és a résztvevő közönséget bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1899. évi márczius hó 29. én. A bánatos szülők: Matolesy Ferencz és neje Ujfalussy Zsuzsánna. Testvérei: Maria özv. Gyulay Lászlóné és gyermekei: Ilona férjével Nagy Károlylyal és gyermekeik; ifj. Matolesy Ferencz nejjével Naszé Kornáliával és gyermekeik; Matolesy Imre; Dr. Matolesy Kálmán nejjével Bálint Juliánnával és gyermekeik. A bánatos férj: Kovács Lajos. A gyászoló gyermekek: Lajos, Kálmán, Irén, Barna, Erzsike, Ilona.

† **Özv. polgár Bot Ferenczné** szül. Balogh Erzsébet asszony folyó hó 20-én délelőtt 11 órakor, életének 87-ik, özvegyiségének 14-ik évében, 8 heti súlyos szenvedés után elhunyt. A boldogultat folyó hó 31-én péntek délután 5 órakor a Homok-utca 64. számú háztól,

az ev. ref. vallás szertartása szerint a nagytemplomban tartandó ima után, a Péterfia-utczai temetőbe helyezik örök nyugalomra.

SZÍNHÁZ.

Bölcz Náthán.

A német irodalom egyik legnagyobb humanistája Lessing, Bölcz Náthánban fejtette ki nézetét azon eszmékről, a melyeket a különböző vallások képviselnek és arra a következtetésre jut, hogy minden felekezet az emberi szeretet örök forrásánál egyesül elválhatatlanul. *Ujházi* Ede az ő nagy tudásával és nemes művészetével alakította Bölcz Náthánt a vallásos türelem jogának bölcz fejtegetőjét. Mély csöndben figyelte és hallgatta a közönség a nagy művészt, a ki mesteri játékaival ez estén is maradandó hatást keltett. Felvonás után a nézőtér minden helyéről hatalmas tapsban tört ki a lelkesedés. A többi szereplő is rajta volt, hogy a nehéz darabban, melyet alkalomszerűen vettek elő, ne rontson. Kiváltképp *Halmi Margit* emelkedett ki a helyi keretből, de a becsületes törekvés a többi szereplőn is meglátszott.

Legujabb.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai. —

Lábmosás a Burgban.

Budapest, márczius 30. (Érk. d. u. 2 ó.)
Mint Bécsből táviratozzák: A Burgban ma volt a szokásos husvét-i lábmosás. Bécs legöregebb tizenkét aggastyánját vezették a fehér terembe, mely a lábmosás céljára be volt rendezve. Ő felsége érdeklődéssel nézte a galamb-ész, reszkető aggodat, akik egymással szemben ültek le. A király megmosta mind a tizenkét agg lábát. A tizenkét öreg életkora együttvéve 1087. esztendő. Lábmosás után cerele volt, majd frissítőket szolgáltak föl. Az aggastyánokat végül megajándékozták s az udvari hintókon szállították vissza a lakásukra.

Obstrukció a román képviselőházban.

Budapest, márczius 30. (Érk. d. u. 2 ó.)
Bukarestből jelentik, hogy a kamara mai ülésén *Marghiloman* a konzervatívok és flevisták nevében a *Bánffy* báróról írt röpirat miatt bejelentette az obstrukciót *Sturdza* miniszterelnök ellen.

Sturdza miniszterelnök válaszában kifejti, hogy a röpiratot valószínűleg ugyanaz az egyén írta, ki a múlt évben *Wlassics* miniszter rovására iratot hamisított. Széll Kálmán, ugymond *Sturdza*, kijelentette, hogy a röpiratnak semmi jelentősége nincs.

Ferencz József király hogy meglátogatta Károly román királyt eredményezte *Jeszenszky* min. tanácsos kitüntetését, ennek azonban nincs politikai jelentősége.

A kamarai elnök indítványára 90 szavazattal 18 szavazat ellenében a kamara bizalmat szavazott *Sturdza* miniszterelnöknek.

Hirsch báróné.

Budapest, márczius 28. (Érk. d. u. 2 órakor.) *Hirsch* báróné állapota, — mint

Párisból táviratozzák, — annyira rosszabodott, hogy az orvosok lemondtak életéről. Páris előkelő köreiből rendkívül érdeklődéssel néznek a század egyik legfeneklebb hölgy alakjának haldokló ágya felé.

A ker. miniszter Konstantinápolyban.

Budapest, márczius 29. (Érk. d. u. 2 ó.)
Konstantinápolyból jelentik, hogy *Hegedüs* Sándor, kereskedelemügyi miniszter tegnap Konstantinápolyba érkezett. A miniszter ma délelőtt látogatást tett *Széchenyi* Ödön pasa grófnál, kinél rövid ideig időzött. Majd gróf *Széchenyi* kíséretében sétakocsizást tett. Utközben meglátogatta a város több nevezetességeit.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A Sönczy-egyesület „Ötthon”-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órakor, ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

A debreczeni kir. járásbíróóság szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat felvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a fellek megjelenhetnek minden szerdán.

Nívataios órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10—12. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

Famunkatartás. A kézügyesítő egyesület főreáliskola műhelyében d. u. 2—4 óráig. Kedden előkészítő csoport. Szerdán és pénteken haladócsoport.

— **Lapunk legközelebbi száma nagypéntek közbejötté miatt szombaton jelenik meg.**

— **Egyházi közgyűlés.** Az ágost. hitv. ev. egyház f. é. április 3-án azaz husvét második napján d. e. 11 órakor a templomban egyházi közgyűlést tart, melyre az egyház tagjai tisztelettel meghívotnak. A közgyűlés tárgyai: 1. Jelentés. 2. Felügyelő választása. 3. Múlt évi számadás feletti határozat. 4. Alesperesi állásra szavazás stb. Az elnökség.

— **Hitelesítő közgyűlés.** Ma délelőtt 10 órakor hitelesítő közgyűlés volt gróf. *Degenfeld József* főispán elnökletével.

— **Egy mágnás esalád balsorsa.** A lapok tegnap közölték, hogy *Radvánszky* János báró zólyomi főispán a fővárosban váratlanul meghalt. A halálozás ama megdöbbentő esetek egyike, mikor a sors válogatott kegyetlenséggel minden csapását egyszerre méri az emberre. *Radvánszky* János báró feleségével és gyermekeivel a múlt héten érkezett a fővárosba, a hol az üllői uton emeletes háza van, melyben ha a bárói család nincs a fővárosban, senki sem lakik. Utközben a hirtelen való kemény hideg folytán a gyermekek meghűltek és már betegen értek Budapestre. Az orvosok rosszindulatu kanyarót konstátáltak és a betegség átragadt az apára és anyára is, még pedig oly mértékben, hogy mind a kettőt leverte a lábáról. A báró a földszinten feküdt betegen, a báróné a gyermekekkel az emeleten, A báró állapota abnormis módon egyre súlyosbodott, a láz óriási módon növekedett és tegnapelőtt, 27-én szivszélhűdés is járult bajához, mely életét kioltotta. *Radvánszky* báró és a gyermekek szintén

roppant láztól gyötörtetve feküdtek az emeleti helyiségekben és az orvosok — állapotuk válságos voltára való tekintettel — eltitkolták előtűk a férj és atya halálát. Radvánszky báró hült tetemét tegnap áldotta meg Horváth Sándor evangélikus lelkész, de az egyházi szertartást nagy esőben, szinte titokban kellett végezni, nehogy a nagybeteg báróné, a ki nem is sejti, hogy férje meghalt, megtudja a szomorú valót. A holttestet már utnak is indították Zólyom Radványba, a hol holnap helyezik a családi sírboltban örök nyugalomra, míg a kis üllői-uti palota első emeletén a láz álmaival küzdő báróné gyermekei életéért aggódik és azt hiszi, édes atyjuk ápolja őket...

— **A népkönyha bezárása** A jótékony négyelet holnap azaz e hó 31-én déli 12 órakor zárja be ünnepélyesen az idei népkönyháját, mely alkalomra a négyelet választmányi s rendes tagjai, általán az érdeklődő emberbarátok ez uton is tisztelettel meghívotnak.

— **Lóverseny.** Belépti jegyek a f. évi április hó 15. (szombat) és 16. (vasárnap) Debreczenben tartandó lóversenyekre Szent Királyi Tivadar műiparúrok kereskedésében (városháza alatt) április 1-től kezdve előjegyezhetőek. Ugyanott a tribüne rajza tájékoztul megtekinthető. Ezen versenyekre a *nevezési zárnap* április 5 ikére lett kitűzve. Ide vonatkozólag egyebekről annak idejében részletesen fogunk referálni.

— **Egy különcz halála.** Szarvason meghalt Nyíry Elek, a kit a „népszerű bölcsész” név alatt ismert az ország közönsége. Meghalt pedig éhen, a nélkül, hogy szűkölködött volna. Az agg különöznek egyik mániája az volt, hogy fehér babot tört össze és ennek a porával táplálkozott. Harmincegy napig nem evett egyebet és ez ugyancsak feldulta amagy is gyenge szervezetét. Nyíry neve akkor vált ismerté, a mikor izgató iratai miatt a budapesti esküdt-szék elé került. Lapjában, a „Népszerű bölcsész”-ben az urakat, a papokat a minisztereket, sőt az uralkodó házat is támadta. De az esküdt-szék felmentette, mert a rossz intenció helyett egyéb bajt észlelt nála. Nyíry aztán visszavonult Szarvasra és újra írta hóbortjait. Az ügyészség ismét perbe fogta, de már ezt a sajtóügyi végtárgyalást nem érte meg a szerencsétlen. Egyébként jószívű öreg ur volt és a szegény földművesekkel sok jót tett. Valamikor eszes, tudományos ember hírében állott, de — úgy látszik — öreg napjaiban elhagyta a józan ész.

— **Elítélt párbajozók.** A debreczeni törvényszéknek mostanában bőven kijut a párbajügyekből. Alig mulik el hét, hogy egy-két párbajügyben ne folytatnának vizsgálatot, a vagy ne ítélkezzenek. Ma is két úri ember felett ítélkezett a debreczeni törvényszék büntető tanácsa. A tárgyalást *Hrechus* József törv. bíró vezette, bírák voltak dr. *Tóth* Aurél és *Hoffmann* József, a vádhatóságot *Nagy* László dr. alügyész képviselte. Két ismert úri ember ült a vádlottak padján: *Kepes* Géza és *Altmann* Béla dr. — Utóbbi súlyosabb sérülést is szenvedett a párbajnál s az ellenfelek, kik pár pillanattal ezelőtt fegyverrel kezükben állottak egymással szemben, párbaj után ismét jóbarátok lettek. A vádhatóság képviselője szigorú büntetést kér a vádlottakra. *Kepes* Géza védelmét maga terjeszti elő, ugyszintén *Altmann* Béla dr. is. Előbbi hivatkozik a társadalmi kényszerre s a párbajt szükséges rossznak mondja és

igazságos, méltányos ítéletet kér. *Altmann* Béla azzal védekezik, hogy ő kényszerhelyzetben volt már az által, hogy ellenfele két katenatiszt által kért magyarázatot s szerinte semmi körülmények között nem lehetett az ügyet békésen elintézni, ezt a katonatisztek jelenléte kizárja. A törvényszék rövid tanácskozás után kihirdette ítéletét, mely szerint *Kepes* Gézát három heti, *Altmann* Béla drt két heti államfogházra ítélte. Ügyész s vádlottak felebbezték.

— **Áttérés.** Mint Innsbruckból jelentik, tegnapelőtt ismét kilencz katolikus lépett át a protestantizmusra. — A csehországi Saaz-ban is 260 katolikus jelentette be a katolikus egyházból való kilépését és még számos hasonló bejelentés a legközelebbi napokban várható.

— **Beteg főherczegek.** Az akróban súlyos betegen fekvő Ernő főherczeg állapotában hétfőről keddre virradó éjszakan jelentékeny rosszabbulás állott be, mi komoly aggodalmakra adhat okot. — *Rainer* főherczeg, ki vasárnap óta Arkóban tartózkodik, testvére betegségének súlyosbodása miatt nem megy a busvétülnépre Bécsbe, hanem Arkóban marad. *Rainer* Mária főherczegasszony tegnap délbent táviratot kapott Arkóból, a mely szerint a betegnek hideglelése és tüdőgyuladása van. A főherczeg időnkint deliriumba esik. — E sürgöny megérkezése után azonnal jelentést tettek annak tartalmáról a királynak. Tegnap óta hivatalos bullelineket is bocsátottak ki Ernő főherczeg állapotáról. A „Wiener Abendpost”-ban megjelent első bulletin szerint:

„Ernő főherczeg állapotában tegnap lázas hidegleléssel párosult köhögési inger állott be. A test hőmérséklete éjjelkor 38.7° volt, az érverés száma 95, a lélekzetvétele 32; éjjeli 2 óra után könnyebb delirium, szomjúság érzete majd szaggatott álmom. Reggeli hat órakor hőmérsék: 36.7°, érverés 88, lélekzetvétele 32. Arko, 1899. márczius 28. Dr. Kraus főorvos Kuntze kir. tanácsos.”

Tegnap este nyolcz órakor a következő távirat érkezett Arkóból *Rainer* Mária főherczegnőhöz: Napközben kevés álmom étkezés: kevés, köhögési inger: mérsékelt, hőmérséklet 37.1, az árverés aránylag elég erős, az erők általános állapota: gyöngye.

Ferenz Szalvator főherczeg torokgyuladásban fekszik Ennsben, hol mint a 6. dragonyosezred parancsnoka időzik. Betegsége most már normális lefolyást nyert. *Kerzl* József dr. udvari orvos két izben utazott Ennsbe a beteghez, a kit különben dr. *Münster* ezredorvos kezel.

— **Siposs Antal** április hó 8-án ünnepli budapesti zeneakadémiájának 25 éves fennállását. E czélból összes tanítványai a Royal teremben nagy zenészeti ünnepélyt rendeznek, melyet közvacsora és táncz követ. A rendező bizottság elnöke *Dunkl* Norbert, *Schunda* V. József és *Thék* Endre. A meghívotkat, melyek a diszhangversenyre beléptijegyül szolgálnak, a napokban küldik szét. A vacsora-jegyek 5 koronával már most kaphatók a bizottsági tagoknál.

— **Felügyelői állást** rendszeresített és kíván már április hó folyamán kellő intelligenciájú pályázóval betölteni — a Debreczeni Kereskedelmi Csarnok választmányja. A könyvtár kezelésével egybekötött e tisztség évi 500 frt. fizetéssel jár, a teendőik felől a titkár dr. *Löfkovits* Márton ügyvéd ad felvilágosítást; ugyancsak ő nála nyujtandók be — legkésőbb f. évi április hó 15. napjáig kellőképpen felszerelt írásbeli pályázatok.

— **Egyedüli biztos gyógyszer** a csusz- és közsvénynek a híres *Zoltán*-féle (*Johnsen*) kenőcs, mely már néhány napi használat után a legmakacsabb csusz- és közsvényes bántalmakat is meggyógyítja. Kapható üvegenként 1 frtért az egyedüli készítőnél, *Zoltán* Béla udvari szállító gyógyszerárában Budapesten.

x **Az egyedüli elismert**, kellemes ízű, természetes hashajtó-szer a *Ferenz* József-keserűviz, miért is általános kedvelté és rendkívül népszerűvé vált. A biztos és tartós hatású *Ferenz* József vizet 10 világkiállításon 10 aranyéremmel tüntették ki és egy háztartásban sem szabadna hiányoznia.

x **Hivatali helyiségül**, esetleg ipari célokra raktárnak stb. igen alkalmas, nagy, egy emeletes ház a központban, akár egészben, akár két részre osztva, olcsó bérösszegért kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

x **A „Bika” vendéglő éttermében** ma, csütörtökön *Magyar*-testvérek zenekara játszik.

DEBRECZENI ELLENŐR

1899. április 1-ével előfizetést nyitottunk lapunkra.

Előfizetési ára:

Április hóra	1 frt — kr.
„ 1-től május 31-ig	1 „ 67 „
„ „ június 30-ig	2 „ 50 „
„ „ decz. 31-ig	7 „ 50 „

Kérjük azon t. cz. előfizetőinket, kiknek előfizetése márcz. hó végével lejár, hogy azt minél előbb megújítani sziveskedjenek, lakásváltoztatás esetében pedig úgy helybeii, mint vidéki előfizetőinket kérjük, hogy előbbi címüket velünk közölni sziveskedjenek nehogy a lap küldése fönnakadást szenvedjen.

„*Otthon*.” Lapunk irodalmi ajándé-káról az „*Otthon*”-ról akarunk az új évnegyed alkalmából néhány szót ejteni. Előfizetőink tulnyomó részének már volt alkalma megismerkedni e rendkívül gazdag tartalmu, előkelő irodalmi színvonalon álló, diszes kiállítású folyóirattal, melyet mi jelentékeny áldozatok árán ingyen adunk előfizetőinknek (havonként egy vaskos könyvet) nem számítván fel egyebet, mint kezelési költségek fejében negyedévenként 1 mondd egy koronát.

Lapunk előfizetői ilyen módon egy éven át 12 kötet könyvet kapnak, melynek tartalmát a legkiválóbb írók és művészek szolgáltatják. Oly páratlan kedvezmény ez, minőt még külföldön sem nyujt egyetlen lap sem az ő előfizetőinek.

Örvendetes tudomás vétel végett közöljük t. olvasóinkkal, hogy az „*Otthon*” egyik közelebbi füzeté városunkkal fog behatóan foglalkozni és be fogja képeben mutatni városunk előkelőbb alakjait, valamint magának a városnak érdekesebb pontjait. Ez ügyben az *Otthon* szerkesztőségének egy tagja közelebb meglátogatja városunkat, hogy a szükséges adatokat beszeresse.

Női olvasóinkat bizonyára érdekelni fogja, hogy az *Otthon* már legközelebbi füzetében nagyobb tért fog szentelni a divatrovatnak, amennyiben direct összeköttetésbe lépven egy párisi divatlappal, ezzel egyidejűleg fogja közölni a divat legújabb legérdekesebb ujdonságait.

Figyelmeztetjük t. olvasóinkat, hogy az *Otthon* minden hat füzeté egy kötetet képez és bekötési táblák rendkívül diszes kiállításban lapunk kiadóhivatalában is kaphatók.

Az új évnegyed alkalmával ismét-
ten melegen hívjuk fel t. olvasóink figyel-
mét nagybecsű irodalmi mellékletünkre
az „Otthon”-ra, kérve, hogy az előfizetési
díj beküldése alkalmával még egy koro-
nát mellékelni sziveskedjék az előfizetési
díjhoz, mert nem képzelhető, hogy csak
egy előfizetőnk is akadjon, aki ezt a pá-
ratlanul kedvező ajánlatunkat igénybe
ne vegye.

TÁVIRATOK.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

Lemondó nagy követ.

Budapest, márczius 30. Nigra gróf
olasz nagykövet fölhatalmazta a „Pol.
Corr.” szerkesztőségét arra, hogy teljesen
alaptalannak nyilvánítsa azt a hirt, hogy
a nagykövet újra kérte elbocsátását, még
pedig igen sürgősen.

Termeljünk répamagot.

Talán egy kulturállamban sem tö-
rődnek a magtermeléssel oly keveset, mint
házánkban; pedig a gazdaságnak alig
van jövedelmezőbb forrása, mint a mag-
termelés.

A németek, angolok, francziák elő-
haladásukat a mezőgazdaság terén jórészt
annak köszönhetik, hogy a magtermelésre
kiváló sulyt helyeznek; jövedelmük a mag-
termelésből oly magas, hogy azt semmi-
féle jövedelemforrás sem képes pótolni,
még megközelítőleg sem. Nálunk ellen-
ben valósággal fehér holló számba megy
az a gazda, ki magtermeléssel is foglal-
kozik; ennek azután természetesen az a
következménye, hogy óriási pénzösszeg
megy ki külföldre oly áruért, melyek egy
kis jóakarattal nálunk is előállíthatók
lennének.

Különösen áll ez a sajnálatos körü-
lmény a répára s daczára azon tapaszta-
latnak, hogy a külföldi répafajok még
kedvező talajok között sem elégitik ki
igényeinket, mégis mindig külföldről be-
szerzett répákat termelünk. Itt van az
ideje, hogy gazdáink megkísérleljék a
répamag termelését, melynek szabályait
röviden a következőkben adjuk:

1. A magnak való répát oly földről
válogassuk ki, mely jó művelésben része-
sült, nem volt elgyomosodva, nem volt
állati és növényi ellenségekkel meglepve
és a melyen a répa teljesen megérett.

2. Miután a kisebb alaku csukorrépa
rendesen nagyobb csukortartalommal bír,
mint a nagyobb, a magnak való anya-
répát a földnek azon részéről válogassuk
ki, melyen aránylag több volt a kisrépa,
mint a nagy.

3. Olyan egyedeket válasszunk ki,
melyek a gyök alakjára, a levél színére,
erezetére és nagyságára nézve ugyanoly
tulajdonságokkal bírnak, mint az eredeti
fajrépa.

Okvetlenül meg kell tehát ismer-
tetni a munkásokkal az eredeti fajrépa
mondott tulajdonságait illetve jeleit, mert
a kiválasztás csak akkor lesz tökéletes.
E tekintetben tehát a gazdának kellő
utánjárása is szükséges, mert csak ez biz-
tosíthat kellő sikert.

4. Kiszedés után a répa a reája ra-
gadt földtől és sártól megtisztítandó és
száraz helyen teendő el.

5. A talaj, melybe tavasszal az anya-
répa ki lesz ültetve ősszel melyen meg-
szántandó s tavasszal műtrágyákkal meg-
trágyázandó. E célra különösen a szu-
perfoszfát szolgál, a melyből kataszteri
holdankint 200—250 kgot szórhatunk el.
Azért van szükség ily mennyiségre, mert
magtermésnél a talajnak különösen fosz-
forsava vétetik igénybe.

6. A sor és növénytávolság 65—70

cm. között ingadozhatik. Ennél sem na-
gyobb sem kisebb távolságot alkalmazni
nem célszerű.

7. Kiültetés után a kapálások gya-
kori keresztülvitelére s a töltögetésre
kell ügyelni és pedig legcélszerűbb lesz
ha az első kapálás a levélképződés ide-
jére, a második kapálás a szárba indulás
idejére a töltögetés pedig azon időpontra
esik, midőn a magzár 20—25 cm. ma-
gasságot ért el.

8. Nagyon kell vigyázni az aratás
időpontjának helyes megválasztására, mert
ha korán aratunk akkor sok lesz a léha
mag, ha pedig későn, akkor a mag
nagy része elhull.

A hang démonai.

(A hangversenyterem akusztikájához.)

A gyakorlati akusztika kérdése ismét
fölmerült most, mikor Európa több nagy
városában keletkeznek hangversenyterem,
parlamentek, színházak, melyeknél természet-
szerűleg az a fődolog, hogy a zenét, illetőleg
hangot a legtávolabb álló hallgató is tisztán
kivehesse. Még mindig nincs eldöntve, hogy
az illető építőmester kénye-kedve szerint old-
hatja-e meg egy épületnél az akusztikai föl-
adatát, vagy pedig teljesen kiszámíthatatlanok
az esélyek, melyektől a jó akusztika függ.

A nagy közönség körében az a véle-
mény a tulnyomó, hogy az építőmester fele-
lősségét az ellenőrizhetetlen hangdémonok
hatalma nagyon szűk határok közé szorítja s
egy helyiségnek a jó akusztikáját úgy kell
fogadni, mint az égnek különös áldását, me-
lyet nem lehet kierőszakolni. Egy nagy terem
építésénél sok függ a véletlentől s csak ha
az egész épület készen van, akkor lehet meg-
tudni azt, hogy a nagyterembe zárt hang-
szellemek szövetségesek-e, vagy elenségek.

A közönséget ebben a véleményében
megerősíti nagy építészek nyilatkozata, kik-
nek szava a tekintély sulyával esik a mér-
legbe. Charles Garnier, a párisi opera épi-
tője, mielőtt munkához fogott volna tizenöt
esztendeig bujta a szakkönyveket, átolvasta
mindazt, a mit a hangról, az akusztikáról
írtak, átnézte elődeinek e téren tett tapaszta-
latait, kik a hang démonait (mint ő is) hatal-
muk alá akarták hajtani s végre is kénytelen
volt kijelenteni, hogy az akusztika kérdése-
vel szemben teljesen tehetetlen, mert sehol
sem akadt biztos, fölhasználható szabályra.
Pythagorastól Chadui-ig mindenütt csak ellen-
mondás, az építészek utasításaiban pedig zavar
uralkodik.

Beleunva az elméleti tanulmányokba,
vándoruttra kelt s Európa minden valamire-
való termékét megvizsgálta az akusztika szem-
pontjából. S ez utazásán oly tapasztalatokra
jutott, melyek szinte dogmává merevítették
benne azt a hitét, hogy az ember az akusz-
tikai fáum mindenhatóságával szemben tel-
jesen tehetetlen. Ugy találta ugyanis, hogy
egy terem jó akusztikájából teljesen lehetet-
len következtetést vonni egy hasonló anya-
gokból s hasonló méretek szerint készült
másik teremnek az akusztikájára. Az egyik
teremben a hang érezes volt, a másikban
(hasonló szerkezetűben) tompa: az egyikben
a faszervezet volt az előnyösebb, a másikban
a márványburkolat. Ugy találta, hogy két
teljesen hasonló, a legutolsó részletekig egy-
formán épített operaházban teljesen eltérő
volt az akusztika. Ha Garnier ez eredményeit
teljesen bebizonyítottaknak vennék, akkor a
tudománynak föltétlenül kapitulálnia kellene,
mert akkor nemhogy tanácsokat tudna adni,
de a befejezett tényekkel szemben is képtelen
lenne magyarázatot nyújtani.

Végeredményben minden terem akusz-
tikája a benne létező viszhang-viszonyokkal

függ össze, hogy egy új szót használjunk.
Echo nimfa természetes szövetségese a hang-
koboldoknak s mint ezeknek, úgy az ő maga-
viselete sem makulátlan.

A megbízhatatlanság és állhatatlanság
a nimfa fő erényei közé tartozik, megjelenik
ott, ahol nem várják s megszökik onnan, hol
jelenlétét megszokták. Így Gay Vernon szerint
Franciaországban egy szép visszhang pár-
évtized alatt teljesen eltűnt, bár mi sem vál-
tozott meg sem azokon a vízi-malmokon,
melyek a visszaverő lapot szolgáltatják, sem
a közeli környéken. Egyszerűen megszünt a
visszhang minden látható ok nélkül. Ép oly
szeszélyesnek mutatkozik a visszhang akkor,
ha le akarják másolni, vagy más helyre akar-
ják átplántálni. Nem egyszer megpróbálták
már, hogy oly helyiséget (vagy helyiségész-
letet), hol a legkisebb suttogás is többszörös
és erős visszhangot kelt, más helyütt telje-
sen és pontosan utánoznak. Az eredmény az
volt, hogy a visszhang teljesen kimaradt.

Szinte azt hajlandó az ember himni,
hogy a természetörök működésében van
nehány paragrafus, melyeknek csak elméleti
értéke van s a nagy természet a maga
adminisztratív útján akkor függeszti föl érvé-
nyüket, amikor akarja. S az építészek még
nem találtak ki a módját annak, hogy a ter-
mészet e szeszélyét mint lehet kijátszani.

Mikor a párisi Trocadérot építették, a
főczél az volt, hogy a rengeteg helyiségnek
az akusztikája kifogástalan legyen. Az építő-
mesterek azt hitték, hogy helyesen járnak el,
ha az optikától kérnek tanácsot, mert hiszen
a fény is hullámosan terjed mindenfelé.

Képzeljük el, — mondák — hogy a
zenekar helyét erős fényforrás foglalja el,
melynek az a föladata, hogy a teremben levők
mindegyiket egyformán világítsa meg. Ha a
fény problémáját sikerül megoldanunk, akkor
meg van oldva az akusztikáé is, mert a fény
és a hang a maguk reflektelenségeikben
hasonló törvényeknek vannak alávetve. E
receptnek megfelelőleg előkészítették a troca-
dérónak kicsinyített mintáját, melynek reflek-
táló falai csiszolt rézlemezekből álltak. A
zenekart erős fényforrással helyettesítették
s így tényleg sikerült az építészeknek a
Trocadéro kupolájának oly alakot adni, mely
lehetőségessé tette a fény egyenes sugárzá-
sát s megszüntette a reflexzeknek (tehát a
„fény-viszhangoknak”) zavaró hatását.

A nagy Trocadéro-terem a legpontosabb
másolata volt a kis mintának, de a hang-
démonai ennek daczára sem egedték magu-
kat megfogadni. A lámpa nem zenekar, az
élesen megvilágított folt nem zenei benyomás,
s az eredmény az lett, hogy a Trocadéro
akusztikája szörnyen rossz.

Miután tehát a hang démonaival szem-
ben tehetetlenek vagyunk, nincs más hátra,
mint megalkudni velük s a hangversenyterem
szerkezetének megfelelőleg oly hangokat
predukálni, a melyet abban a helyiségben
lehetséges. Oly teremben, mely elégséges a
Berlioz Requiemjéhez, nem szabad zenei
filigrámmunkát bemutatni, egy másik helyi-
ségben pedig, melyben egy szóló-hang intim
hatása érvényre jut, nem lehet nagy zenei
hatásokra törekedni.

CSARNOK.

Porszemek.

— Irta: Krüszelyi Erzsike. —

(Folyt. és vége.)

— Szegény fiú — mondá az anyja
— milyen rossz színben vagy. Bizony
meg sem ismertelek. Fáradt vagy s bi-
zonyosan éhes is? Lányok! Gyorsan a

konyhába, és hozzatok enni valót bátyá-
toknak!

Az apja csak annyit mondott:

— Isten neki: ülj le. — S azzal
megint letelepedett helyére. Testvérei fé-
lénken néztek rá és nem mertek köze-
ledni. Csak a legkisebb, a nyolcz éves
Ilonka, kit mint két éves kis babát látott
utoljára s így nem is emlékezhetett rá,
simult a karjához: „Te vagy az én
Ödön bátyám?” — kérdé kíváncsian füg-
gesztve rá beszédes gyermek szeméit.

— En, kedvesem — mondá az és
fájó elérzékenyüléssel szoritotta magához.
Arra a többi is oda ment és egyenkint ke-
zet nyújtottak neki. Ennyiből állott az
üdvözlés és ő neki nem volt joga ellene
panaszkodni. Hisz megérdemelte.

Mult az idő.

Már két hete, hogy otthon volt anél-
kül, hogy megtalálta volna azt, ami után
óhajtván vágyott, az otthont.

Mindinkább érezte, hogy végképpen
kibukott ebből a szerető családi körből,
hogy már ezután csak mint idegent te-
kinthetik.

Hiszen nem bántak vele rosszul, a
kis Ilonka pedig épen nagyon ragaszkodott
hozzá, de mégsem igazi szeretet, nem igazi
nyájasság volt ez. Apja kimért és hi-
deg, nem hisz a javulásban, az anyja pe-
dig erőltetett szivességgel beszél vele
osak.

Egy nyájás ölelést, egy szerető csó-
kot nem kapott még senkitől a kis Ilon-
kát kivéve.

Minek is jött haza!

Csak az a jó, hogy nem sejtí senki,
hogy milyen beteg. Azt hiszik, a korhely-
kedés rossz színe látszik s bizony nem saj-
nálják.

Ő maga pedig, nagyon sokszor só-
hajtván fel:

— Istenem! Milyen messze, milyen
nagyon messze van még a vég! . . .

Egy nap Iza jött vele szembe az
utezán. Alig ismert rá. Az egykori karesu
leányból formátlan, elhízott asszony lett.
Egy kis leányt és egy kis fiut vezet ké-
zenfogva, míg előtte egy természetes dada
pufók babát cipel.

Ödön elfogultan köszön neki s a nő
közönyös fejbőlintással fogadja.

— De ocsmány, de végtelenül rut és
kiábrándító is ez az élet! — gondolja a
szegény fiu mély fájdalommal.

— Minden ideál mily vastag pró-
zává silányodik idővel!

Halálos undort érzett a lelkében,
amint szétnézett a ragyogó, napfényes
utezán.

Hogy fénylik, hogy ragyog, hogy
mosolyog minden! Hogy hazudik minden!
. . . Csak egy kis szürke felleg tola-
kodik a nap elé és egyszeribe eltűnik a fény,
a hazug ragyogás és egyhangu szürke-
ségnek ad helyet! A fák enyhén susog-
nak, friss zöld leveleik fénylenek a nap-
sugarakban: hazugság! Jön az ősz s a
zöld szín maghalyványodik, a levelek el-
száradnak, lehullanak s a mi megmarad:
az a pusztá emlék, egy semmi! . . . A
madarak vigan röpködnek, boldogan csi-
cseregve: hazugság! Jön az ősz és nekik
el kell hagyni a kopárrá lett bokrot, ki-
csiny fészkeket . . . és a nyári boldogság-
ból mi marad meg a pusztá emlék, egy
semmi!

Hazament. Kivett egy börtököt lá-
dájából és elindult megint, vissza se
nézve a házra. Ment egyenesen az erdőnek.

Out még egyszer szétnézett a gyö-
nyörű napfényes tájon, oda támaszkodva
egy vén bükkfa oldalának, elővette azt
a fényes valamit a börtökből. Felhuzta,
odaszoritotta a beteg melléhez, oda, a
hol az a lázas sziv dobogott — és el-
sütötte . . .

Egy pillanatig még állott, aztán pár

lépést előre tántorogva, lebukott, Ajkai
mormogtak még valamit, olyan formát,
hogy:

— Nyugtot talált a porszem!

KÖZGAZDASÁG.

A debreczeni kereskedelmi és ipar- kamara értesítése.

A magyar kir. szabadalmi hivatal a
következő szabadalmak leírását küldte be:
Vasuti kocsihoz való kisnyomású
acetylengáz fejlesztő. Szémét-égető ke-
mence. Eljárás alumínium tartalmú ásványok
feldolgozására. Szivar szopókát
gyártó gép. Ruhavédő női kerékpárokhoz.
Jelző lap podgyászdarabok számára. Gör-
dülő saru. Ujtás matrácokon. Gombnél-
nélí nadrágtartó. Kenyértészta-keverő és
dagasztó gép. Mechanikus hangszer auto-
matikusan kiváltható hangjegyekkel. Ujtá-
sok összerakható ládák. Sajtó törköly
kisajtolására. Ujtások zsákbevarró gépe-
ken. Kártyametsző gépekhez való vezetőkész-
ülék.

Mindazok, akik a tanulmányok iránt
érdeklődnek, azok rajzait és leírását ka-
maránknál megtekinthetik.

A m. kir. esendőr kerületi főparancs-
nokságok számára az 1900—1902. években
szükséges ruházati szerelvényi, lőszerel-
vényi és egyéb másféle cikkeknek szer-
ződésileg való biztosítása czéljából a
csendőr kerületi főparancsnokság folyó év
április 7. iki lejáratával (Budapesten VIII.,
Főherczeg Sándor-utca 28.) nyilvános
árlejtést tart, melyre a feltételek kama-
ránknál megtekinthetők.

A m. kir. kereskedelemügyi minisz-
ter ur értesítése szerint f. év. február hó
4-án a francia hivatalos lapban megje-
lent a Franciaországba bevitt borok után
fizetendő vámok kimutatása. A főtétel az,
hogy azon borok melyeknek szesztartalma
hektoliterenként 12 fok, az általános vám-
tarifa szerint 25 frank, a minimális tarifa
szerint pedig 12 frank vám alá esnek.
Magasabb foku borok magasabb vám alá
esnek.

A részletes kimutatás kamaránknál
megtekinthető.

* Rendelet az üvegedények hitelesíté-
séről. A kereskedelmi miniszter a kimé-
résre használt üvegpalczkok és üveg-
poharak koronabélyeggel hitelesítetten
való használata tárgyában rendeletet adott
ki, mely szerint a kimérésre használt
palczkok és poharak mértékhitelcsítés
koronabélyeggel használtassanak. Elzárt
palczkok és a melléjük adott poharak e
rendelet alól kivételnek.

Az új hitelesítési bélyeggel ellátott
üvegedények használata ez év július elején
lép életbe, kivéve a zárt sörös palaczko-
kat, a melyekre nézve a hitelesítetten való
használat kötelezettsége 1901. július 1-től
kezdődik.

Debreczen, 1899. márczius 28.

Kereskedelmi és Iparkamara.

Érték-tőzsde.

A debreczeni Közgazdasági Bank Részvény-
társaság közlése.

1899. márczius hó 30-án.

Allamadósság:

Magyar aranyjradék 4%	119.75	120.25
" vasuti beruházási köt. 4 1/2%	120.75	121.75
" koronajradék 4%	97.55	97.95
" regále vált. köt. 4 1/2%	100.50	101.50

Osztrák aranyjradék 4%	120.—	120.50
Egységes államkötvény 4 1/2%	100.75	101.25
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	141.50	142.50

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	397.—	397.25
Osztrák hitelbank részvény	369.30	369.50
Magyar ipar- és keresk. bank. r.	104.50	105.—

Sorsjegyek:

Magyarjelzálogban 4%-os sorsj.	122.—	123.—
3%-os	103.50	104.50
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	120.—	121.—
Magyar vörös keresztsorsjegy	11.25	11.75
Osztrák " " "	20.50	21.—
Olasz " " "	11.75	12.25
Bazilika sorsjegy	7.—	7.40
Jó-sziv " " "	3.90	4.30

Pénznomok:

Cs. és kir. arany	5.66	5.74
20 márkás arany	11.80	11.84
20 frankos arany	9.56	9.60
1 Sovereigns	12.05	12.09

Budapesti gabonatőzsde.

I. Készáru-üzlet.

1899. márczius 28-án.

A buzaüzletben ma egyes malmok élén-
kebben vettek részt, ennek folytán a hangulat
valamivel barátságosabb lett, különösen finom
buzákra vonatkozólag, melyek teljes áratok
érték el, míg gyengébb minőségek csak
nehezen voltak értékesíthetők. Eladtak 1800
métermázsát

Rozs üzlettelen.
Tengeri ártartó.
Zab ártartó, árpa csendes.
Eladatott:

Buza. Tiszavidéki. 600 mm. 79 k.	10-80 forinton, 250 mm. 80 k. 10-35 forinton,
100 mm. 79-5 k. 10-30 forinton, 100 mm.	80 k. 10-30 frton, 100 mm. 79-5 k. 10-25 frton,
mind három hónapra.	

II. Natáridő-üzlet.

Az irányzat buzában ma ingadozó volt,
a szerint, hogy eladó vagy vevő volt több,
végre azon hirre, hogy egyes malmok ma
ismét áprilisi buzát vettek, ismét megszilár-
dult és a hangulat bizalomteljesebbé vált.

Hivatalos záróárfolyamok. Dél 1 órakor
az árfolyamjegyző bizottság a következő hiva-
talois záró árfolyamokat állapította meg:

Buza márcziusra	10.09—10.—
" áprilisra	9.17—9.22
Rozs áprilisra	7.64—7.69
Tengeri 1899. májusra	4.54—4.55
Zab 1899. márcziusra	5.77—5.84
Repeze augusztusra	—

Délután 4 1/2 órakor zárlat:

Buza márcziusra	10.10—10.—
" áprilisra	9.25—9.26
Rozs márcziusra	7.85—7.87
Zab márcziusra	5.80—0.—
Tengeri 1899. májusra	4.52—4.55
Repeze szeptemberre.	11.90—12.—

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 179. Bérlet 147. sz. „C”

Ma, szerdán, 1899. márczius 29-én:

Kaposi Józsa és Szentés János bucsufellépteül:

Fausztocska.

Operaparódia 5 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Fausztocska, több fölfedezet- len tudomány számfelletti tanára	—	Rubos Árpád
Mefelesz Náci, egy ismeretlen kit senkisé ismer	—	Sziklai Miklós
Mártha asszony, egy közép- kori tudakozóintézet tulaj- donosnője	—	Csügényi V.
Valentin, ujonez	—	Makray Dénes
Margaretta nővére	—	Kaposi Józsa
Szibel, korhely szabólegény	—	Szentés János
A rossz lelkiismeret	—	Püspöky Imre

Holnap és holnapután, nagypénteken és szombaton a színház

ZÁRVA.

Vasárnap, április 2-án két előadás: délután 3 órakor leszállított helyárrakkal:

A toloncz.

Eredeti népszínmű 3 felvonásban.

Este fél 8 órakor rendes helyárrakkal:

ARANYLAKODALOM.

Történeti színmű 9 képen.

Husvét hétfőjén, április 3-án két előadás: délután, 3 órakor leszállított helyárrakkal:

Lumpáczius Vagabundusz,

vagy: a három jó madár.

Tündéres színmű 3 felvonásban.

Este fél 8 órakor rendes helyárrakkal:

A szép asszony kocsisa.

Eredeti népszínmű 3 felvonásban.

Bérekcsik díjszabályzata.

	Két	Egy
	levás	levás
I. Napszámra.		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5	8
Két napra, reggeli 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	8	12
II. Óraszáma.		
Fél órára	40	30
Háromnegyed órára	60	45
Egy egész órára	80	60
Minden következő órára	40	30
Az utolsó órán túl félórára vagy kevesebb időre	20	15
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város sorompóin belül	50	60
IV. Meghatározott járatok.		
Temetőeknél (vallaskülönbség nélkül), ha a vég-tisztelet a templomban történik		
A temetőbe ki és vissza	2	1,40
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	1,20	80
A színházba menet	60	40
A színházból jövet	80	60
Hérmély vasúti indóház vagy raktárhoz nappal menet vagy jövet kézi táskával	50	30
Kézi menet vagy jövet kézi táskával	80	60
A kocsi mellé elhelyezett minden darab málna után 10 kr. jár.		
A korcsolyázó vagy csónakázó tóhoz, csukorgyár, légszuszogó, kertészeti egylet és gőzmalomhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és visszajövet egy órai várakozással	80	60
A nagyerdői fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	50	30
Menet és jövet egy órai várakozással	1	70
Minden következő órára	60	40
Külső barom- és lóvásártérre oda és vissza egy órai várakozással	1,20	90
Minden következő órára	40	30
A katonai lakóházhoz és katonai kórházhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és jövet egy órai várakozással	80	60
Minden további órára	40	30

A díjak reggeli 6 órától esti 9 óráig számíthatnak.

Kiadó és lapkiadó: Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság

Felelős szerkesztő: Konecz Ákos.

Főmunkatárs: Ujlaki Antal.

Fővárosi szerkesztőségünk:

(szerkesztő: Kéry Gyula)

Budapest, Üllői-ut 70. I. emelet 13.

Telefon: 59-14.

Új fényképészeti műterem.

A Kossuth-utcai **Knebel Jenő** cs. és kir. fényképész műtermét, — mint ennek utóda — átvettem.

A midőn a nagyérdemű közönség jóakaró támogatásába magamat ajánlom, biztosítom pártfogóimat, hogy teljes odaadással iparkodni fogok a kiváló izlésről s jóindulatáról ismert debreczeni közönség megelégedését magamnak minden tekintetben kivívni.

Kapussy Ödön,

fényképész.

„Csokonai” nyomda és kiadó r.-t. nyomása. 1899.

2 garnitúra cséplőgép és egy 11 soros vetőgép olcsón eladó.

Felvilágosítást ad **Schreiber**
Károly Földesen.

280-1-1

Globus-tisztító-kivonat.

a koronája minden tisztító-szernek,

tartós és a leghatékonyabb fenytt köicsönzi, a fémét nem rongálja és nem piszkít, mint a tisztító-kenőcs

Három hatósági esketett vegyész egybehangzó ítélete szerint a

Globus-tisztító-kivonat kiváló tulajdonságainak fogva, felülmúlhatlan! Dobozok 5, 8 és 15 kr-vel mindenütt kaphatók.

Nyersanyag tulajdon bányákból gőz-erővel.

Fritz Schulz jun., Leipzig
a tisztító-kivonat feltalálója.

Szerencse kell az embernek!

A negyedik magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték I. oszt. sorsjegyei már kiadattak és mi az időközben előjegyzett megrendelések eszközölését megkezdtük. A nagymérvű szerencse eredményeinek köszönhetjük, hogy **hozzánk** oly nagy számban érkeznek megrendelések.

Miután Fortuna már előzetesen is kedveskedett nekünk, most újból szerencsénk volt, amennyiben a mostani 3. és 4. osztálynál a 80.000 és 90.000 koronás főnyereményeket mi fizettük ki vevőinknek. Nem is egészen 1¹/₂ év alatt nálunk körülbelül egy és egy fél millió koronát nyertek.

Szigoruan reális és pontos kiszolgálásunknál fogva vevőinknél bel- és külföldön a legnagyobb bizalmat nyertük el.

Ennélfogva kérjük, hogy ujonnan belépő vevőink is ajándékozzanak meg bizalmukkal és kíséreljék meg szerencsájük megalapítását egy sorsjegynek minél előbbi megrendelése által.

Tanácsos a megrendelést minél előbb beküldeni hozzánk, mert így előreláthatólag abban a helyzetben leszünk, hogy a rendelést azonnal eszközöljük, ha a megbízást f. é. márczius hó 30-ig kézhez kapjuk.

A negyedik magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték tervének beosztása ugyanaz, mint a harmadiknál volt és a 6. osztályban húzás alá kerülő nyeremények sorozatát alant közöljük.

A betétek is ugyanazok maradtak és az I. osztály sorsjegyeinek ára a következő: $\frac{1}{4}$ eredeti sorsjegy 6 frt, $\frac{1}{2}$ eredeti sorsjegy 3 frt, $\frac{1}{4}$ eredeti sorsjegy 1 frt 50, $\frac{1}{8}$ eredeti sorsjegy frt —.75

A befizetések postautalványon küldhetők, vagy mi utánvétellel küldjük a sorsjegyeket.

A magyar királyi szabad. osztálysorsjáték **50.000** nyereménye a következő. A hivatalos tervezet 9. §. értelmében szerencsés esetben **1.000.000** korona. A főnyeremények: különösen 1 jutalom 600.000 kor., 1 főnyeremény 400.000 korona, 1 nyeremény 200.000 korona, 2 nyeremény a 100.000 kor. = 200.000, 1 nyeremény a 90.000 kor., 1 nyeremény a 80.000 korona, 1 nyeremény a 70.000 korona, 2 nyeremény a 60.000 korona 120.000, 1 nyeremény a 40.000 kor., 5 nyeremény a 30.000 korona 150.000, 1 nyeremény a 25.000 korona, 7 nyeremény a 20.000 korona 140.000, 3 nyeremény a 15.000 kor. 45.000, 31 nyeremény a 10.000 kor. 310.000, 67 nyeremény 5.000 kor. 335.000, 3 nyeremény a 3.000 kor. 9.000, 432 nyeremény a 2.000 korona 864.000, 763 nyeremény a 1.000 kor. 763.000, 1238 nyeremény a 500 kor. 619.000, 90 nyeremény a 300 kor. 27.000, 31700 nyeremény a 200 kor. 6.340.000, 3900 nyeremény a 170 kor. 663.000, 4900 nyeremény a 130 kor. 637.000, 50 nyeremény a 100 kor. 5.000, 3900 nyeremény a 80 korona 312.000, 2900 nyeremény a 40 kor. 116.000, **50.000** nyeremény és jutalom **13.160.000** korona értékben, melyek hat osztályban sorsoltatnak ki és készpénzben lesznek fizetve, csak hogy szerencse kell az embernek!

Török A. és Társa

NEMZETKÖZI SORSJEGYIRODA

A M. KIR. SZABAD. OSZTÁLYSORSJÁTÉK FŐELÁRUSÍTÓJA

Budapest, Váci-körút 4/A.